

Handschrift 70

Professor Karl Hampus Dahlstedts arkiv (1917 - 1996)

Karl-Hampus Dahlstedt föddes i Stockholm 1917 men växte upp i Ådalen på Österåsens sanatorium där hans far - Helge Dahlstedt - var överläkare.

Efter studier i Härnösand, Paris och Uppsala disputerade Karl-Hampus Dahlstedt 1950 vid Uppsala universitet med avhandlingen *Det svenska Vilhelminamålet. Språkgeografiska studier över ett norrländskt nybyggarmål och dess granndialekter*.

Vid Uppsala universitet arbetade han sedan som docent och universitetslektor i Nordiska språk fram till 1967 då han tillträdde en professur i allmän språkvetenskap vid Stockholms universitet. 1969 lämnade han Stockholm för att vid Umeå universitet bli professor i allmän språkvetenskap. En tjänst som han innehade till sin pensionering 1982.

Karl-Hampus Dahlstedt avled 1996 efter en längre tids sjukdom.

Karl-Hampus Dahlstedt räknas till de stora Norrlandsforskarna. Han var främst aktiv som språkforskare men verkade även i stort för det norrländska kulturlivet. Han deltog även flitigt i den svenska samhällsdebatten och tidigt engagerade han sig bl.a. för det blivande universitetet i Umeå. Under 1950-talet var han även aktiv vid bildandet av Folkmåls- och folkminnesinstitutet för Övre Norrland (FFÖN) samt Kungliga Skytteanska Samfundet.

Som språkforskare har Karl-Hampus Dahlstedt främst verkat inom dialektologi samt sociolingvistik, men även inom forskningsområden som semantik, namnforskning och språkvård är Karl-Hampus Dahlstedt ett känt namn. Dahlstedt var bl.a. under åren 1968 – 1983 knuten till Svenska språknämnden.

Dahlstedts vetenskapliga arbeten har genom åren resulterat i ett stort antal publikationer bl.a. *Det svenska Vilhelminamålet (del 1-2)*, *Främmande ord i nusvenskan*, *Massmedierna och språket* samt utgivningarna av ordboken *Våra vanligaste främmande ord*.

Bland Karl-Hampus Dahlstedt publikationer finns även diktverk och prosa. En sammanställning över Dahlstedts samtliga publikationer mellan åren 1936 – 1986 finns samlade i boken *Från Quartier Latin till Grisbacka* utgiven i samband med Dahlstedts 70-årsdag 1987.

Arkivet efter Karl-Hampus Dahlstedt rymmer 4 hyllmeter handlingar. Volymmässigt störst är konferenshandlingar och korrespondens. Korrespondensen rör främst Dahlstedts vetenskapliga arbeten men även familjekorrespondens ingår i arkivet.

Med Karl-Hampus Dahlstedts arkiv kompletterar nu Forskningsarkivet sin handskriftssamling med en tredje generation av familjen Dahlstedt. Sedan tidigare finns här arkivet efter fadern Helge Dahlstedt (Handschrift 29), modern Eva Dahlstedt (Handschrift 65) samt farfadern Lars Dahlstedt (Handschrift 77).

Umeå 2001-01-30

(med tillägg 2012-11-27 och 2016-06-29)

Forskningsarkivet

Göran Larsson

Innehållsförteckning

Handskrift 70

Professor Karl-Hampus Dahlstedts arkiv

1. Personliga handlingar	Volymer
Betyg, förordnanden, utnämningar m.m.	70:1
2. Manuskript	
Artiklar, böcker, föredrag m.m	70:2 -70:4
Recensioner	70:5
Föreläsningar	70:6
3. Korrespondens	
Brevskrivare A-Ö	70:7-70:15B
Familjebrev och gratulationstelegram	70:16 A-F
Korrespondens särskilda projekt	70:17-70:18
4. Handlingar rörande arkivbildarens verksamhet	
Främmande ord i nusvenskan	70:19
Vilhelmina berättar – en planerad antologi	70:20
Helge Dahlstedt	70:20
Johan Nordlander-sällskapet	70:21
Förlagskontakter	70:22
Utredningar	70:23
Symposier och konferenser	70:24-70:41
5. Samlingar	
Tidningsklipp, privata	70:42-70:42B
Tidningsklipp, ämnesvis	70:43-70:44
6. Övrigt	
Fotografier	70:45
Andra författares manuskript	70:45

Handskrift 70

Professor Karl Hampus Dahlstedts arkiv (1917-1996)

1. Personliga handlingar

Betyg, förordnande, utnämningar

Intyg och betyg	1935-1968	70:1
Förordnanden och utnämningar	1951-1981	
Forskardocentur	1953-1964	
Medlemskap i lärda sällskap, ordensällskap	1957-1982	

Övriga personliga handlingar

Polistillstånd, uppehållstillstånd i Frankrike	1935	
Kassaböcker	1935-1945	
Diverse julklappsrim	1939, odat	
Begravningsprogram och minnesord efter Karl-Hampus Dahlstedt	1996-1997	

2. Manuskript

Artiklar, böcker, fördrag

Dan Andersson – hans liv och diktning (skoluppsats)	1935	70:2
Skoluppsatser i franska	odat	
Ångermanländsk allmogenovell intill sekelskiftet (studentuppsats)	odat	
Allitteration och assonans i Frödings Stänk och Flikar (Tryckt i Nysvenska studier)	1938	
Starka femininer med slutljudande vokal i norrländska dialekter (Utkast till licentiatavhandlingen.)	odat	70:3
Norska ord, Lapska lån, Källor och förkortningar (Del av avhandlingsmanuskriptet "Det svenska Vilhelminamålet)	1950	
Vad är Norrland? (ur serien Vad är Norrland? i Norrländsk tidskrift)	1955	70:4
Norrländska och Rikssvenska (ur serien Vad är Norrland? i Norrländsk tidskrift)	1956	
Vad är Norrland? Föredrag vid Norrlandsmässan i Arvidsjaur	1957	
Svensk dialektgeografi. Dess metoder och uppgifter (stencil)	1960	
Vad menas med främmande ord? (Föredrag i Uppsala)	1961	
Inspelningsresor i Ångermanland på uppdrag av ULMA	1960, 1962, 1965	
Kalvskinnsdomen m fl. ångermanländska fornbrev (Fotokopior jämte tolkningar)	odat	
A Jonke-Kekk å n Gulje (Föredrag i Hampnäs)	1962	

Frågelista över norrländskt personnamnsskick (manuskript)	1963	
Trois termes exprimant la parenté (Orbis 1/1963)	1963	
Place names. Linguistic contact and prehistory (Manuskript)	1963	
Homonymi i nusvenskan (Nysvenska studier 1965:45)	1965	
Nästansjö (Namn och bygd. 1966:54)	1965	
Tal vid invigningen av Emil Näsvalles "Maj" i parken framför Volgsjöskolan 10/7 1966	1966	
Leander Engström – som vi minns honom.	1985	
Dikter och minnen från barn- och ungdomsår	1983-1992, odat	

Recensioner

<i>Pop, Sever</i> La dialectologie. Aperçu historique et méthode d'enquêtes linguistiques, Louvain-Gembloux	1952	70:5
<i>Törnqvist, Einar</i> Substantivböjningen i Östergötlands folkmål. Diss. Uppsala	1956	
<i>Quadri, Bruno</i> Aufgaben und Methoden der onomasiologischen Forschung. Bern	1957	
<i>Ingers, Ingemar</i> Språket i Lund (Skr. utg. Av Nämnden för svensk språkvård 17)	1957	
<i>Österberg, Tore</i> Bilingualisme and the first school language. Diss. Umeå.	1961	
<i>Bucht, Torsten</i> Språket i Härnösand, Härnösand	1962	

Föreläsningar

Grundtankarna i Ferdinand de Saussures språkteori	1952	70:6
Nordsvenska dialektproblem	1952	
Föreläsningar i Åbo	1953	
Kurs för folkmåls- och folkminnesupptecknare	1955	
Föreläsningar över svenska folkmål	1957-1966	
Emotiva och sociala betydelsefaktorer hos tre norrländska släktskapsord	1963	
Sprachatlas der deutschen Schweiz och kartläggningen av dialektala företeelser	1965	
Föreläsningar om homonymi	1965-1966	

3. Korrespondens

Korrespondens 1942-1982 (Brevskrivarregister finns)

Brevskrivare A-B	70:7
Brevskrivare C-E	70:8
Brevskrivare F-G	70:9
Brevskrivare H	70:10

Brevskrivare I-L		70:11
Brevskrivare M-N		70:12
Brevskrivare O-R		70:13
Brevskrivare S		70:14
Brevskrivare T-W		70:15
Brevskrivare Z-Ö samt oidentifierade brevskrivare		70:15B
Gratulationstelegram		
Telegram i samband med professorsutnämning och födelsedagar	1967-1987, odat	
Familjebrev		
Brev från pappa Helge Dahlstedt	1942-1963	70:16A
Brev från mamma Eva Dahlstedt	1935-1955	70:16B
Brev från mamma Eva Dahlstedt	1956-1971	70:16C
Brev från makan Eli Dahlstedt, barnen, barnbarn, kusiner, syskonbarn m.fl. släktingar	1938-1997	70:16D
Brev från bröderna Lars och Stellan Dahlstedt	1933-1991	70:16E
Brev från bröderna Sven och Fyr Dahlstedt	1937-1996	70:16F
Korrespondens, särskilda projekt		
<i>Det svenska Vilhelminamålet</i> Korrespondens i samband med avhandlingen	1947-1959	70:17
<i>Vad är Norrland?</i> Korrespondens rörande artikelserie i Norrländsk Tidskrift även utkast, särtryck m.	1955-1960	
<i>Våra vanligaste främmande ord.</i> Korrespondens m.m. i samband med utgivningarna av <i>Våra vanligaste främmande ord</i>	1955-1982	70:18
Observera att ytterligare korrespondens rörande särskilda projekt återfinns under <i>grupp 4</i> nedan. Se volymerna <i>70:19- 70:22, 70:31-32 samt 70:38.</i>		

4. Handlingar rörande arkivbildarens verksamhet

Främmande ord i nusvenskan

Korrespondens, manuskript, klipp m.m. 1960-1970 **70:19**

"Vilhelmina berättar" – en planerad antologi

Korrespondens, utkast, klipp m.m. 1954-1977 **70:20**

Helge Dahlstedt

Helge Dahlstedts utgivna minnen: korrespondens och utkast rörande utgivningar av Helge Dahlstedts minnen i boken *Från Fatmomakke till Orotava* samt i *Västerbottens årsbok 1965*. 1964-1966

Stiftelsen Helge Dahlstedts minne: korrespondens, protokoll och stadgar 1964-1970

Arkivet efter Helge Dahlstedt: korrespondens och utkast i samband med överlämnandet av helge Dahlstedts samling till Umeå universitetsbibliotek 1978-1982

Johan Nordlander-sällskapet

Protokoll, rapporter, korrespondens m.m. 1979-1985 **70:21**

Förlagskontakter

Kontrakt, förlagsavtal, redovisningar, korrespondens 1955-1989 **70:22**

Utredningar

Humanistisk utbildning och forskning i Umeå 1963-1966 **70:23**

Symposier och konferenser (handlingar och arbetspapper)

Fjärde Internationella namnforskarkongressen. Uppsala 1952 **70:24**

Internordiska konferensen i lapska kultur- och näringsfrågor, Jokkmokk 1953

Nordisk Etymologisk Ordbog. Uddevalla 1956

Eight International Congress of Linguists. Oslo 1957

Premier Congrès International de Dialectologie Générale. Louvain-Bruxelles 1960 **70:25**

Livet i traditionell jägar- och fiskarmiljö. Symposium. Luleå 1962

IV Nordiska namnforskarkongressen. Helsingfors 1962

Lapps and Norsemen in Olden Times. Nordic symposium. Oslo 1964

Zweiter Internationaler Dialektologenkongress. Marburg 1965

Sixth Study Conference on Scandinavian Litterature. Uppsala 1966

Språket och samhället. Symposium. Uppsala 1967 **70:26**

Eight International Conference on Second Language 1967

Problems. Heidelberg		
X:ème Congrès International des Linguistes. Bukarest	1967	
Kulturfonden för Sverige och Finland. Symposium Hässelby	1967	
Femte sammankomsten för svenskans beskrivning. Stockholm	1969	
VII Nordkalottkonferensen. Rovaniemi	1970	70:27
Sjätte sammankomsten för svenskans beskrivning. Umeå	1970	
Ämneskonferens i Svenska. UKÄ. Stockholm	1970	
Kontaktkonferens skola - universitet ang. utbildningen i moderna språk. Stockholm	1971	70:28
Sydsamiskans framtid. Symposium. Umeå	1971	
Konferens om Nordisk Sprogfaelleskab. Hindesgavl	1971	
Ortnamnsexkursion till Norge (Mo i Rana m.m.) Umeå universitet	1971	
Sjunde sammankomsten för svenskans beskrivning. Åbo	1972	70:29
The 11th International Congress of Linguists. Bologna	1972	
Det 19. Nordiske språknemdmøtet. Bergen	1972	
The Second International Conference of Nordic and General Linguistics. Umeå	1973	70:30
Konferenshandlingar med mötesprotokoll, anföranden, ekonomi m.m.		
The Second International Conference of Nordic and General Linguistics. Umeå	1973	70:31
Korrespondens rörande kongressen		
The Second International Conference of Nordic and General Linguistics. Umeå	1973	70:32
Proceedings med manuskript, korrespondens, ekonomi m.m.		
The International Conference on Language Planning. Skokloster	1973	70:33
Det 20:e Nordiska språkmötet. Hässelby	1973	
Samenes og sameområdenes rettslige stilling historiskt belyst. Symposium. Oslo	1973	
Samernas XXX:e Landsmöte. Jokkmokk	1974	70:34
Nordiske Sprognaevns årsmøde. Gentofte	1974	
Nordiska seminarier i Språkfilosofi. Uppsala	1974	

Grannspråk och minoritetsspråk i Norden. Nordiskt språkseminarium. Esbo	1975	
Det 2. Nordiske Lingvistmøtet. Oslo	1975	70:35
Trondheimexkursion, Umeå universitet	1975	
Nordiska Rådets kulturutskotts möte. Helsingfors	1975	
Nionde sammankomsten för svenskans beskrivning. Göteborg	1975	
Svenska språknämnden. Fackspråkskonferens. Stockholm	1975	
Nordiske Sprognaevns årsmøde. Húsavík	1976	70:36
De nordiska språkens framtid. Symposium. Lund	1976	
Tionde sammankomsten för svenskans beskrivning. Uppsala	1977	70:37
XII Internationaler Linguisten-Kongress. Wien	1977	
Internationales Symposium "Zur Theori des Dialekts". Marburg/Lahn	1977	
Nordiske språkmøtet. Trondheim	1977	
Nordskandinaviens historia. Symposium. Umeå Innehåller även korrespondens	1978	70:38
Ortnamn och språkkontakt. Symposium. Uppsala	1978	70:39
Dialektologkonferens. Göteborg		
Sprogrigtighedsproblemerne i skolen – normerne. Symposium. Köpenhamn	1978	
Elfte sammankomsten för svenskans beskrivning. Stockholm	1978	
Livskvalitet och samhälle. Symposium. Umeå	1978	
IV Nordiska konferensen för masskommunikationsforskning. Umeå	1979	70:40
Nordiske sprognaevns årsmøde. Gentofte	1979	
Tolfte sammankomsten för svenskans beskrivning. Umeå	1980	
Språket i radio & TV. Symposium. Umeå	1980	
Fjerde Internasjonale konferanse i nordisk og allmenn lingvistikk. Oslo	1980	
Luleälv-symposiet vid Umeå universitet. Umeå	1981	70:41
The Sixth Scandinavian conference of linguistics. Røros	1981	
Møte om Midt- og Nordskandinavisk historie og kultur. Tromsø	1984	
Tredje nordiska symposiet om Nordskandinaviens historia och kultur. Rovaniemi	1986	

5. Samlingar

Tidningsurklipp, privata

"Privata klipp"	1965-1995	70:42
Artiklar av Karl-Hampus Dahlstedt samlade av pappa Helge Dahlstedt	1941-1963	70:42B

Tidningsurklipp, ämnesvis

Nordisk språkdebatt (även manuskript)	1940-tal	
Norsk språkstrid	1940-1950-tal	70:43
Lapparna	1940-1960-tal	
Språkvetenskap; Filologi och författarbestämning	1950-1960-tal	
Verbens pluralformer i Riksdagen (även manuskript och brev)	1950-tal	
Dialekter	1950-1960-tal	
Finskan i Sverige (även riksdagsprotokoll, skrivelser och yttranden)	1960-tal	
Norrlands högskolefråga (även manuskript)	1950-1960-tal	70:44
Universitetsmotionen (Umeå) till Riksdagen, (även manuskript och brev)	1960-tal	
Umeå universitet t.o.m. 1963	1950-1960-tal	
Massmedia och språket (recensioner m.m.)	1970-tal	
Recensioner av Dahlstedts böcker <i>Stalonbäcken</i> och <i>Blank flyter Marsån</i>	1990-1991	

Övrigt

Fotografier

Fotografier av Karl-Hampus Dahlstedt med vänner från studieresor i Europa (22 st)	1930-tal	70:45
Fotografier av barn till vännerna Appelbom och Gustafsson (5 st)	1946, odat	
Fotografier av Karl-Hampus Dahlstedt (3 st)	1960-1986	
Fotografier (ca 20 st) av konstverk och konstnärer (Helmer Osslund och Leander Engström) återfinns under korrespondensen med August Anian (ingår i volym:70:7)		

Inspelningar

Kampen om en högskola i Norrland. Lennart Forsberg samtalat med Karl-Hampus Dahlstedt (Videoband) Digital kopia finns.	1980-tal	
---	----------	--

Andra författares manuskript

- Hasselbrink, Gustav*: Förslag till sydsamisk ortografi 1970
- Johansson, Lisa*: En jul i nybyggarhyddan, Sagan om odat
Jamt och Horlog från Häcklafjäll, Sagan om när döden
kom till byn, Stalonguden, Hembygden, På frusen sjö,
Vid köpingeinvigningen av Vilhelmina, Vilhelmina vid
sekelskiftet
- Pettersson, Arne*: Minnesglimtar från en luffarvandring 1989
i Ingenmansland. (DAUM 4508).
- Elert, Claes-Christian*, De unga Dahlstedtarnas 1993
bestigning av Teide, Teneriffa, påsken 1909